

av Leif Jakobsson m.fl. (S)

En nationell strategi för Öresundsregionen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av en nationell strategi för utvecklingen av Öresundsregionen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ta initiativ till en svensk-dansk regeringsöverenskommelse om utvecklingen av Öresundsregionen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kostnaderna för pendling över Öresund.¹
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av att inrätta en interdepartemental organisation i syfte att skynda på arbetet med att undanröja gränshindren.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om möjligheten att se respektive lands public service-tv.²

¹ Yrkande 3 hänvisat till TU.

² Yrkande 5 hänvisat till KrU.

Motivering

Visionen om en integrerad Öresundsregion handlar om en stark region i Norra Europa med 3,5 miljoner invånare, starka universitet och högskolor och ett starkt kunskaps- och forskningsinriktat näringsliv. För den svenska delen av regionen är den större regionen det sammanhang som kan bryta den alltför höga arbetslösheten i Helsingborg, Malmö och Landskrona. Regionförstoringar av detta slag ger högre tillväxt och högre inkomster för alla som bor i regionen. För Sverige är det strategiskt viktigt att understödja och

aktivt arbeta för att regionsträvandena kan realiseras. Ett Skåne med högre tillväxt och lägre arbetslöshet kan bli ett viktigt tillskott för att kunna finansiera välfärden i framtiden.

Är inte Öresundsregionen redan på plats?

Många har nog fått intrycket att Öresundsregionen redan är en fungerande region i och med Öresundsbron öppnade. Visst har integrationen ökat de senaste tio åren men det är mycket långt till en fungerande arbetsmarknadsregion. Idag pendlar lite mindre än 20 000 personer per dag över Öresund vilket är mer än tio gånger fler än innan bron byggdes men är egentligen en väldigt låg siffra om man betänker att det bor ca 1,5 miljon människor på ömse sida sundet. Med en helt integrerad arbetsmarknad skulle det kanske snarare vara 300 000 som pendlade dagligen. Pendlingstalen är en bra indikator på hur väl integrationen av arbetsmarknaden fungerar och ett mått på hur väl tillväxtpotentialerna tas tillvara.

Vem har ansvaret för integrationen?

Regionala och lokala politiker på bägge sidor sundet arbetar intensivt med att stödja integrationsarbetet. Engagemanget är stort även i näringsliv och fackföreningsrörelsen på lokal och regional nivå. Men många av de åtgärder som behöver vidtas kräver nationella beslut. Den tidigare socialdemokratiska regeringen arbetade aktivt med frågorna, inför bronns öppnande togs till exempel en vitbok och handlingsplan mot hindren för integrationen. Tyvärr har vi nu en regering som inte bara är ointresserad – i Öresundsregionen upplever politiker från alla partier att regeringen snarare motarbetar utvecklandet av Öresundsregionen. Senast försökte regeringen chockhöja banavgifterna på bron men riksdagen stoppade det med en rösts övervikt.

Vi menar att det måste finnas en svensk nationell strategi för utvecklandet av Öresundsregionen. Likaså måste den svenska regeringen och den danska upprätta en gemensam strategi. Det finns så stora värde, så många jobb, så mycket högre tillväxt att vinna på att Öresundsregionen tillåts utvecklas att det är en angelägenhet för hela Sverige.

Integrationen hittills

Sedan Öresundsbron öppnade har pendlingsströmmen från Sverige till Danmark ökat. Dels beror det på den höga ungdomsarbetslösheten i Skåne, skånska ungdomar har fått

jobb i Danmark (ca 7000 pers) men detta har avtagit i takt med sämre konjunktur i Danmark, dels flyttade många danskar till Skåne på grund av lägre boendekostnader men denna effekt är nu borta efter prisrasen i Danmark på bostäder.

En viktig strategisk del i integrationssträvandena var att etablera ett nära samarbete mellan universiteten och på så sätt dra nytta av den samlade kompetensen både för studenterna och forskningen. Detta samarbete minskar på grund av nationella regler om avgifter och var forskningsanslagen kan användas.

En annan viktig del i integrationen är det språkliga och kulturella utbytet. Alltsedan televisionens tillkomst har man kunnat se varandras program över sundet och på så sätt lärt sig varandras språk och kultur. Sedan digitaliseringen är detta omöjligt och det märks tydligt att de unga generationerna inte fått denna naturliga språk- och kulturstimulans.

Stora förhoppningar ställdes på Life Science sektorn och bildandet av Medicon Valley för att stödja klusterbildandet, forskning och kommersialisering av innovationer. Bristen på riskkapital har emellertid gjort att framgångarna inte blivit så stora.

Man kan sammanfattningsvis säga att efter den första optimismen när Öresundsbron öppnade och en lång rad integrationsorganisationer startade upp har reella framsteg gjorts men inte i den takt man hoppats på. På vissa områden går det faktiskt bakåt. Vi vill peka på några av de åtgärder som behövs på nationell och bilateral nivå för att främja Öresundsintegrationen.

Bättre och billigare kommunikationer

Öresundsbron kommer om ett par decennier slå i kapacitetstaket. Den behöver kompletteras med en Metrotunnel mellan Köpenhamn och Malmö samt en fast förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Väsentligt för framtiden är också att tågförbindelsen ner mot Hamburg via den nya förbindelsen under Fehmaren blir höghastighetståg. Öresundregionens framtid ligger i att ingå i ett större nordeuropeiskt sammanhang med Hamburg som centrum.

Både tågtaxorna som fastställs av Region Skåne och bilavgifterna på Öresundsbron är för höga för att stimulera mer vardagliga kontakter. Vi anser att Öresundsbron ska betalas med broavgifter precis som det ursprungliga beslutet men en lägre taxa skulle ge minst lika höga intäkter då det skulle bli möjligt med privata, spontana resor.

Gör det enklare att arbetspendla

Det finns en lång rad problem förknippade med arbetspendla över sundet.

Socialförsäkringar, pensioner, skatteregler gör det till ett risktagande både för individen och arbetsgivaren. Arbetar man på bägge sidor sundet blir det nästan omöjligt på grund av socialförsäkringssystemen. De flesta problemen är kända och det finns lösningar på många men motståndet och oviljan hos regeringen gör att nästan inget händer. Sedan Danmark åter fick en S-regering är intresset betydligt större där och Öresundsintegrationen finns med som en del i regeringsförklaringen.

Öresundskommittén har beskrivit och åtskilliga gånger uppvaktat regeringen om hinderna för pendlingen men väldigt lite händer. Vi menar att det bör inrättas ett organ inom regeringen med de departement som är berörda av integrationfrågorna som ska vara samarbetspart till Öresundskommittén och se till att frågorna kommer på den nationella dagordningen.

Stockholm den 4 oktober

2012

Leif Jakobsson (S)

Annelie Karlsson (S)

Anders Karlsson (S)

Ann Arleklo (S)

Bo Bernhardsson (S)

Hillevi Larsson (S)

Kent Härstedt (S)

Kerstin Engle (S)

Kerstin Nilsson (S)

Marie Granlund (S)

Christer Adelsbo (S)

Morgan Johansson (S)